

Virksomheder med 10 eller flere fuldtidsbeskæftigede innoverer i mindre grad end tidligere

TEMAANALYSE

Få virksomheder med 10 eller flere fuldtidsbeskæftigede innoverer. Samtidig er niveauet faldet markant sammenlignet med tidligere. Andelen af virksomheder, som opfinder nye produkter og processer er også faldet sammenlignet med tidligere.

Virksomheder innoverer i mindre grad end tidligere

Juni 2022

Virksomhedernes innovation er afgørende for Danmarks produktivitet og vækst. Forskning og Udvikling (FoU) eller andre innovationsaktiviteter blandt virksomheder gør det muligt at introducere nye produkter og processor, som kan omsættes til vækst og øget konkurrenceevne, hvilket giver både forretningsmæssig og samfundsmæssig værdi. Tal fra Danmark Statistik viser, at virksomheder med 10 eller flere fuldtidsansatte innoverer i forholdsvis lav grad, og at niveauet er faldet markant sammenlignet med tidligere. Samtidig introducerer disse virksomheder i lavere grad nye processor og produkter end tidligere.

Til gengæld ligger mikrovirksomheder (under 10 fuldtidsansatte) langt foran de resterende virksomheder i forhold til både innovation og introduktion af nye produkter og processor.

Hovedpointer fra undersøgelsen

- Blandt virksomheder med 10 eller flere fuldtidsansatte er andelen, som benytter ressourcer på enten FoU eller andre innovationsaktiviteter faldet med hhv. 20 pct. point og 11 pct. point.
- Færre virksomheder med 10 eller flere fuldtidsansatte har altså opfundet nye processor og produkter over den seneste periode 2018-2020 sammenlignet med perioden 2016-2018.
- Selvom virksomheder med flere end 10 ansatte innoverer mindre, udvikler mikrovirksomheder på livet løs. Hver tredje mikrovirksomhed har introduceret et innovativt produkt i perioden 2018-2020.

Nedgang i andelen af virksomheder, som har brugt ressourcer på FoU:

20%-point

Få virksomheder med 10 eller flere ansatte bruger ressourcer på FoU eller andre innovationsaktiviteter

For virksomheder med mellem 10 og 249 fuldtidsansatte ligger andelen af virksomheder, som bruger ressourcer på enten FoU eller andre innovationsaktiviteter i 2020 relativt lavt sammenlignet med i 2018.

I 2020 brugte kun 4 pct. og 11 pct. af hhv. gruppen med 10-49 fuldtidsansatte og 20-249 fuldtidsansatte ressourcer på FoU. Omtrent den samme andel brugte ressourcer på andre innovationsaktiviteter. Generelt bruger flere virksomheder ressourcer på andre innovationsaktiviteter ekskl. FoU end direkte på FoU. FoU giver mulighed for skattefradrag, det gør andre innovationsaktiviteter ikke.

Mikrovirksomheder, med under 10 fuldtidsansatte, bruger mange ressourcer på FoU, men i endnu højere grad ressourcer på andre innovationsaktiviteter, som ikke inkluderer FoU. 58 pct. af mikrovirksomhederne brugte i perioden 2018-2020 ressourcer på innovationsaktiviteter, som ikke inkluderede FoU. Det er langt den største andel fordelt på virksomhedsstørrelser.

Definitioner:

Forskning og udvikling (FoU)

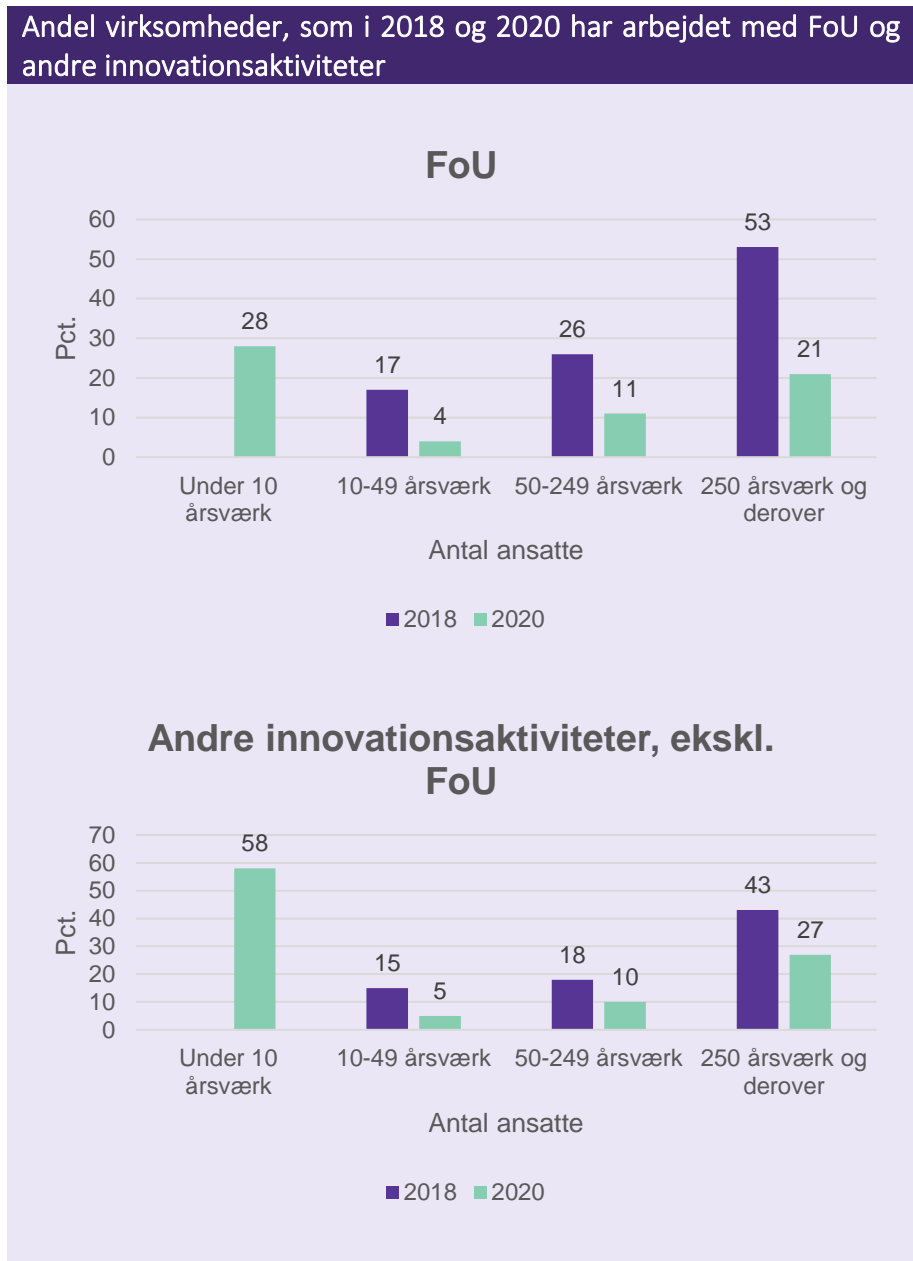
I Danmark er FoU defineret ud fra OECD's Fascati-manual. Det betyder, at man i arbejdet med FoU udfører et skabende arbejde foretaget på et systematisk grundlag for at øge den eksisterende viden og udnyttelse af denne viden til at udtænke nye anvendelsesområder.

Andre innovationsaktiviteter

Arbejdet med innovationsaktiviteter omfatter bevidste planer og aktiviteter rettet mod en forbedring af virksomhedens produkter, processer. Salg og markedsføring eller organisering. Aktiviteter som i sig selv ikke regnes som FoU jf. [Danmarks Statistik](#):

- Rutinemæssig indsamling af data
- Vurdering af industri- og ingeniørprojekter ved hjælp af kendt teknik
- Teknisk service til andre afdelinger eller kunder
- Produktionsplanlægning og arbejdsstudier
- Salgs- og markedsanalyser
- Patent- og licensarbejde
- Personaleuddannelse

De mindste virksomheder bruger i højere grad andre innovationsaktiviteter end FoU

Kilde: DST, INN25

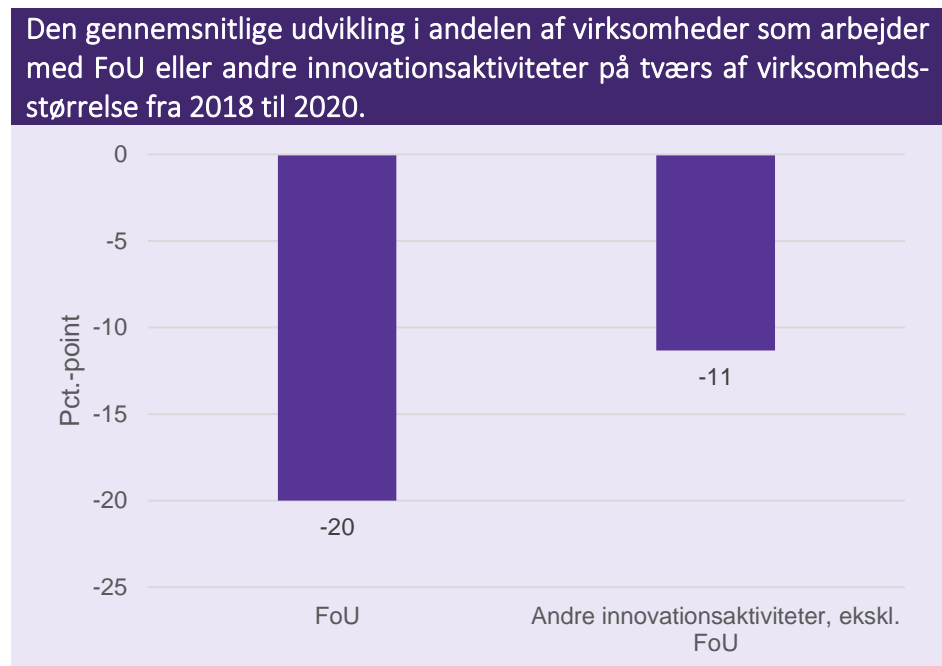
Figur 1

Spg.: Har virksomheden i 2020 haft nogle af de følgende innovationsaktiviteter. 1) Egne forsknings- og udviklingsaktiviteter (FoU)? 2) Andre innovationsaktiviteter, ekskl. FoU?

Anm.: Andelen af virksomheder under 10 fuldtidsansatte, som har svaret på spørgsmålet er ikke opgjort i 2018.

Gravere man dybere ned i tallene for derved at sammenligne 2020 med 2018 fremgår det jf. [DST \(INN15\)](#), at der er sket et markant dyk i andelen af virksomheder med 10 eller flere fuldtidsansatte, som benytter ressourcer til enten FoU eller andre innovationsaktiviteter. På tværs af disse virksomhedsstørrelser med 10 eller flere fuldtidsansatte er andelen af virksomheder, som benytter ressourcer på enten FoU eller andre innovationsaktiviteter faldet med hhv. 20 pct. point og 11 pct. point. Andelen af virksomheder under 10 fuldtidsansatte, som har svaret på spørgsmålet, er ikke opgjort i 2018.

Andelen af virksomheder med enten FoU eller andre innovationsaktiviteter er faldet markant.

Kilde: DST, INN25

Figur 2

Spg.: Har virksomheden i 2020 haft nogle af de følgende innovationsaktiviteter. 1) Egne forsknings- og udviklingsaktiviteter (FoU)? 2) Andre innovationsaktiviteter, ekskl. FoU?

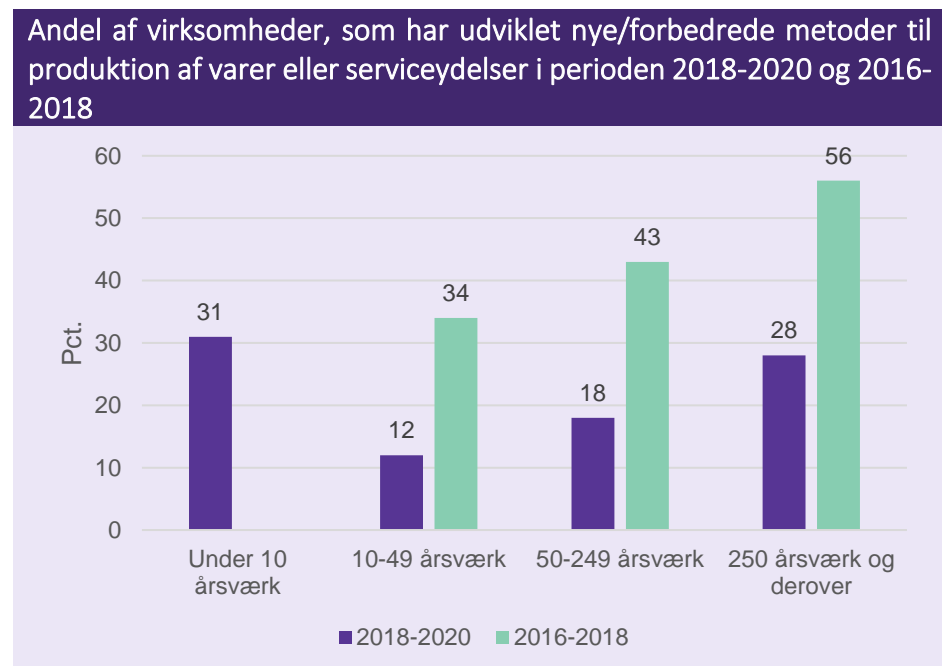
Anm.: Andelen af virksomheder under 10 fuldtidsansatte, som har svaret på spørgsmålet er ikke opgjort i 2018.

Virksomheder innoverer i mindre grad processor sammenlignet med tidligere

31 pct. af mikrovirksomhederne (under 10 fuldtidsansatte) har i perioden 2018-2020 udviklet en eller flere nye eller forbedrede metoder til produktion af varer eller serviceydelser. Det er den største andel sammenlignet med de andre virksomhedsstørrelser. Imens er tallet 12 pct. og 18 pct. for virksomheder med hhv. 10-49 og 50-249 fuldtidsansatte. 28 pct. af de helt store virksomheder med 250 fuldtidsansatte eller flere har udviklet nye eller forbedrede metoder til produktion af varer eller serviceydelser over den samme periode.

Sammenligner man andelen af virksomheder, som har introduceret nye eller forbedrede metoder til produktion af varer eller serviceydelser i perioden 2018-2020 med andelen i perioden 2016-2018, blandt virksomheder med 10 eller flere fuldtidsansatte, er andelen faldet.

31 pct. af mikrovirksomhederne har i 2018-2020 har lavet innovative forbedringer til deres produktion.

Kilde: DST, INN24 og INN14

Figur 3

Spg.: Har virksomheden i perioden 2018-2020 introduceret nogle af de følgende typer af nye eller forbedret processor, som adskiller sig væsentligt fra virksomhedens tidligere processer? -Metoder til produktion eller udvikling af varer eller serviceydelser.

Anm.: Andelen er ikke opgjort for virksomheder med under 10 fuldtidsansatte i perioden 2016-2018.

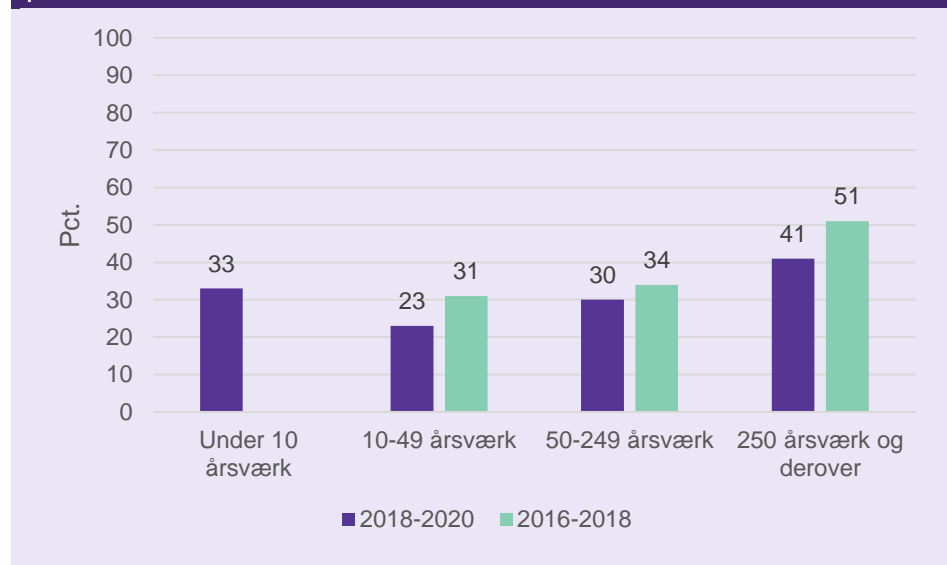
Virksomhederne introducerer færre produkter sammenlignet med tidligere

Hver tredje mikrovirksomhed har opfundet ét eller flere nye produkter i perioden 2018-2020. Imens ligger andelen for virksomheder med 10-49 fuldtidsansatte og 50-249 fuldtidsansatte på hhv. 23 pct. og 30 pct. Innovation af nye produkter er mest udbredt blandt de helt store virksomheder, hvor andelen af virksomheder, som har introduceret et innovativt produkt, ligger på 41 pct.

Sammenligner man andelen af virksomheder, som har introduceret et nyt produkt i perioden 2018-2020, med andelen i perioden 2016-2018 blandt virksomheder med 10 eller flere fuldtidsansatte, er andelen på tværs af virksomhedsstørrelser faldet. Der er altså en mindre andel af virksomheder med 10 eller flere fuldtidsansatte, der har introduceret et innovativt produkt over den seneste periode sammenlignet med perioden 2016-2018.

Færre virksomheder udviklede nye produkter i perioden 2018-2020 sammenlignet med 2016-2018.

Andel virksomheder, som har introduceret et innovativt produkt fordelt på virksomhedsstørrelser

Kilde: DST, INN22 og INN12

Figur 4

Spg.: Har virksomheden i 2018-2020 introduceret 1) Vare der er nye eller væsentligt forbedrede aktiviteter? Ekskl. Rent æstetiske ændringer og direkte videresalg af nye købte varer.

2) Serviceydelser, der er nye eller væsentligt forbedret?

Anm.: Andelen er ikke opgjort for virksomheder med under 10 fuldtidsansatte i perioden 2016-2018.

Konklusion og politikforslag

Få virksomheder med 10 eller flere fuldtidsbeskæftiget innoverer. Samtidig er niveauet faldet markant sammenlignet med tidligere. Andelen af virksomheder, som opfinder nye produkter og processer, er også faldet sammenlignet med tidligere. På tværs af virksomhedsstørrelserne med 10 eller flere fuldtidsansatte er andelen af virksomheder, som benytter ressourcer på enten FoU eller andre innovationsaktiviteter, faldet med hhv. 20 pct. point og 11 pct. point. Det er dog positivt, at mikrovirksomhederne fungerer som Danmarks innovationsgenerator, idet en større andel af virksomhederne beskæftiger sig med både FoU og andre innovationsaktiviteter, men samtidig også introducerer flest innovative processer.

Virksomhedernes udvikling af nye innovative produkter og processer er afgørende for Danmarks konkurrenceevne, produktivitet og vækst. For at underbygge behovet for udvikling af nye produkter og processer er det vigtigt, at virksomhederne har incitament til at udvikle og ikke kun gennem FoU.

Regeringen besluttede i november 2017 gennem deres erhvervs- og iværksætterinitiativer gradvist at forhøje virksomhedernes fradrag for udgifter til forskning og udvikling fra 100 pct. til 110 pct. frem mod 2026. Partierne blev imidlertid enige om at forhøje fradraget midlertidigt til 130 pct. i perioden 2020-2022.

I SMVdanmark forslår vi et permanent innovationsfradrag på 130 pct. i forbindelse med innovationsudgifter, som f.eks. implementering af nye teknologier, så der dermed ikke kun gives fradrag i forbindelse med FoU-udgifter. Det skal bidrage til at øge produkt- og procesinnovationen og derved løfte det innovative efterslæb, som præger virksomhederne i den seneste periode 2018-2020 sammenlignet med perioden 2016-2018. Dernæst vil omlægningen af fradraget også komme mange flere virksomheder til gode, som innoverer gennem andre innovationsaktiviteter frem for FoU.

Kontakt

Konsulent Lasse Lundqvist, tlf. 41 29 20 09, lundqvist@SMVdanmark.dk.
SMVdanmark, januar 2022

